DOMSTOLENS DOM
den 9 november 1995 *

I mål C-466/93,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget från Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tyskland) att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH m. fl.

och

Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft,

angående giltigheten av avdelning IV och artikel 21.2 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT nr L 47, s. 1),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av G.C. Rodríguez Iglesias, ordförande, C.N. Kakouris, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, avdelningsordförande, samt G.F. Mancini, F.A. Schockweiler (referent), J.C. Moitinho de Almeida, P.J.G. Kapteyn, C. Gulmann, J.L. Murray, P. Jann och H. Ragnemalm, domare,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: M.B. Elmer,
justitiesekreterare: H.A. Rühl, avdelningsdirektör,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH m. fl., genom E. A. Undritz och G. Schohe, advokater i Hamburg,

— den tyska regeringen, genom E. Röder, Ministerialrat vid förbundsekonomiministeriet, och B. Kloke, Regierungsrat vid samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

— den spanska regeringen, genom A. Navarro González, generaldirektör för den rättsliga och institutionella samordningen avseende gemenskapen, och Rosario Silva de Lapuerta, abogado del Estado, vid statens rättstjänst, båda i egenskap av ombud,

— den franska regeringen, genom C. de Salins, avdelningschef vid utrikesministeriets rättsavdelning, och N. Eybalin, utrikessekreterare vid samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska unionens råd, genom A. Brautigam, juridisk rådgivare, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom U. Wölker, vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH m. fl., den tyska och den spanska regeringen, den brittiska regeringen, företrädd av E. Sharpston, barrister,

samt kommissionen har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 28 mars 1995,

och efter att den 5 juli 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main har i beslut av den 1 december 1993, som inkommit till domstolen den 14 december samma år, enligt artikel 177 i EG-fördraget begärt förhandsavgörande av två frågor angående giltigheten av avdelning IV och artikel 21.2 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT nr L 47, s. 1, nedan kallad "förordningen").

2 Dessa frågor har uppkommit i en tvist mellan Atlanta Fruchthandelsgesellschaft mbH samt sjutton andra bolag i Atlanta-koncernen (nedan kallade "Atlanta m. fl.") och Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft (den federala byrån för livsmedel och skogsbruk) om beviljande av kvoter för import av bananer från tredje land.

3 I artikel 18 i förordningen under avdelning IV om handel med tredje land föreskrivs att det varje år skall öppnas en tullkvot på 2 miljoner ton nettovikt för import av bananer från tredje land och av icke traditionella AVS-bananer. Inom ramen för denna kvot skall import av icke traditionella AVS-bananer inte beläggas

med någon tull, medan bananer som importeras från tredje land skall beläggas med en avgift på 100 ecu per ton. För import som sker utöver denna kvot gäller att import av icke traditionella AVS-bananer skall beläggas med en avgift av 750 ecu per ton och import av bananer från tredje land skall beläggas med en avgift av 850 ecu per ton.

4 I artikel 19.1 görs en fördelning av tullkvoten som öppnas med 66,5 procent till de aktörer som har avyttrat bananer från tredje land och/eller icke traditionella AVS-bananer, 30 procent till de aktörer som har avyttrat gemenskapsbananer och/eller traditionella AVS-bananer och 3,5 procent till de aktörer etablerade i gemenskapen som sedan 1992 har börjat avyttra andra bananer än gemenskapsbananer och/eller traditionella AVS-bananer.

5 Av artikel 21.2 i förordningen framgår att den årliga tullkvot för import av tullfria bananer som Förbundsrepubliken Tyskland haft rätt till — enligt protokollet till den i artikel 136 i fördraget föreskrivna tillämpningskonventionen om associering av utomeuropeiska länder och territorier — skall upphöra.

6 I enlighet med gemenskapsförordningen erhöll Atlanta m. fl., som är traditionella importörer av bananer från tredje land, provisoriska kvoter av Bundesamt för import av bananer från tredje land för perioden den 1 juli — 30 september 1993.

7 Atlanta m. fl. ansåg att förordningen begränsat deras möjligheter att importera bananer från tredje land och framställde klagomål till Bundesamt.

8 Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, som handlägger talan mot beslutet att avslå klagomålen, har beslutat att vilandeförklara handläggningen och begära förhandsavgörande beträffande följande frågor:

"1) Är bestämmelserna i avdelning IV, framför allt artiklarna 17—19, 20 andra stycket, och 21.2 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 februari 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer (EGT nr L 47, s. 1) ogiltiga, då förordningen antagits i strid med grundläggande förfaranderegler genom

a) att rådet i strid med artikel 43.2 tredje stycket och artikel 149.1 i EEG-fördraget antagit en version av förordning (EEG) nr 404/93 som väsentligen avviker från kommissionens förslag (EGT nr C 232 av den 10 september 1992, s. 3) eller åberopar en ändring av förslaget som inte antagits i enlighet med kommissionens arbetsordning,

b) att rådet i strid med artikel 43.2 tredje stycket i EEG-fördraget antagit en version av förordning (EEG) nr 404/93 som väsentligen avviker från kommissionens första förslag utan att ånyo ha hört Europaparlamentet,

c) att rådet i strid med artikel 190 i EEG-fördraget inte uppgivit en adekvat rättslig grund för höjningen av avgiften på import av färska bananer, inte motiverat höjningen av avgiften på importen och fördelningen av tullkvoten och inte heller hänvisat till kommissionens förslag i ämnet?

2) För det fall att domstolen skulle besvara den första frågan med att någon överträdelse av förfarandereglerna inte skett beträffande förordning (EEG) nr 404/93 och att den därför är giltig, ställer den nationella domstolen följande frågor:

a) Kunde den tullkvot som anges i protokollet om tullkvoten för import av bananer, vilket finns som bilaga till den tillämpningskonvention om associering av utomeuropeiska länder och territorier som föreskrivs i artikel 136 i fördraget, endast upphävas under de förutsättningar som anges i artikel 236 i EEG-fördraget, och innebär det att artikel 21.2 i förordning (EEG) nr 404/93 är ogiltig?

b) Utgör artiklarna 42, 43 och 39 i EEG-fördraget en tillräcklig rättslig grundval för bestämmelserna i avdelning IV i rådets förordning (EEG) nr 404/93?

c) Är bestämmelserna i avdelning IV, framför allt artiklarna 17—19 och 20 andra stycket i rådets förordning (EEG) nr 404/93 ogiltiga därför att de strider mot

aa) principen om fri konkurrens (artiklarna 38.2, 38.3 f, 85 och 86 i EEG-fördraget),

bb) icke-diskrimineringsprincipen (artikel 40.3 andra stycket i EEG-fördraget),

cc) sökandenas äganderätt,

dd) den princip om skydd för berättigade förväntningar som befästs genom gemenskapsrätten,

ee) den proportionalitetsprincip som befästs genom gemenskapsrätten?"

9 Vid besvarandet av dessa frågor bör det erinras om att Förbundsrepubliken Tyskland i en talan om ogiltigförklaring av förordningen åberopade ett visst antal grunder för ogiltigförklaring som omfattar flertalet av de frågor om förordningens giltighet som den nationella domstolen har ställt i det aktuella målet.

10 Genom dom av den 5 oktober 1994, Tyskland mot rådet (C-280/93, Rec. s. I-4973), ogillade domstolen denna talan som ogrundad.

11 Varken i begäran om förhandsavgörande eller i de yttranden som framställts vid domstolen har det tillförts nya omständigheter av sådant slag som bör föranleda en ändring av domstolens bedömning i den domen. Även om sökandena i målet vid den nationella domstolen har åberopat vissa svårigheter vid tillämpningen av förordningen och följderna av detta för deras verksamhet, kan dessa omständigheter inte påverka förordningens giltighet, eftersom endast giltigheten är föremål för den nationella domstolens frågor.

12 Vad gäller den första frågan under c, i den del som den avser den påstådda överträdelsen av artikel 190 i fördraget genom att rådet inte på ett adekvat sätt motiverat höjningen av avgiften på importen och fördelningen av tullkvoten, kan det konstateras att denna fråga inte berörts av domstolen i den ovan nämnda domen Tyskland mot rådet och därför skall prövas inom ramen för detta förfarande.

13 Det kan först noteras att förordningen inrättat en allmän importordning som ersatt olika nationella ordningar, däribland den särskilda ordning som gjorde det möjligt för Förbundsrepubliken Tyskland att årligen importera en tullfri kvot av bananer från tredje land.

14 Denna gemensamma ordning grundas på en tullkvot som innebär en tull på 100 ecu per ton beräknad på grundval av den tull på 20 procent som gemenskapen hade fastställt inom ramen för GATT och som var tillämplig i Benelux-länderna, Danmark och Irland.

15 Det är därför inte fråga om en höjning av importavgiften för gemenskapsmarknaden i dess helhet, utan på sin höjd för den tyska marknaden som inte längre kan dra fördel av den avvikande ordningen.

16 I den mån som den nationella domstolen riktar kritik mot att det saknas en motivering för nivån på den antagna importavgiften bör det erinras om att den enligt artikel 190 erfordrade motiveringen enligt en fast rättspraxis skall anpassas efter vilken sorts rättsakt det är fråga om. Motiveringen skall på ett klart och otvetydigt sätt föra fram det resonemang som förts av den institution som är upphovsman till rättsakten, så att de berörda personerna kan få reda på skälen för den vidtagna åtgärden och domstolen ges möjlighet att utöva kontroll. Det framgår dessutom av denna rättspraxis att det inte kan fordras att motiveringen av en rättsakt anger de olika relevanta sakförhållandena och rättsliga övervägandena, eftersom frågan huruvida motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget inte bara skall bedömas mot bakgrund av lydelsen av motiveringen, utan även mot bakgrund av dess sammanhang samt alla rättsregler som reglerar den berörda frågan. Om följaktligen den omtvistade rättsakten återger det väsentligaste med det mål som institutionen eftersträvar, skulle det vara onödigt att fordra en specifik motivering av varje teknisk lösning som har valts (se särskilt dom av den 22 januari

1986, Eridania zuccherifici nazionali m. fl., 250/84, Rec. s. 117, punkterna 37 och 38, och senast dom av den 17 oktober 1995, Nederländerna mot kommissionen, C-478/93, REG s. I-3097, punkterna 48 och 49).

17 Beträffande den nationella domstolens frågor avseende förordningen konstaterar domstolen att det klart framgår av elfte övervägandet i förordningen att tullsatserna för import utöver tullkvoten måste vara så höga att de säkerställer att gemenskapens produktion och de traditionella kvantiterna från AVS-länderna kan avyttras under godtagbara villkor. Av det trettonde och det fjortonde övervägandet i förordningen framgår otvetydigt vilka skäl som varit vägledande för rådet vid fastställandet av grunderna för fördelning av tullkvoten.

18 Följaktligen kan inte heller det skäl för ogiltighet som består i att tillräcklig motivering enligt artikel 190 i fördraget saknas vinna bifall.

19 Den nationella domstolen har inte åberopat sådana skäl för ogiltighet som ändrar bedömningen av den ifrågavarande förordningens giltighet. Under dessa omständigheter bör den nationella domstolens frågor besvaras med att det vid prövningen av avdelning IV och artikel 21.2 i förordningen, med beaktande av de skäl som har framförts i begäran om förhandsavgörande, inte har visats att det förekommer omständigheter av sådant slag som påverkar bestämmelsernas giltighet.

Rättegångskostnader

20 De kostnader som har förorsakats den tyska, den spanska, den franska och den brittiska regeringen samt kommissionen, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 1 december 1993 förts vidare av Verwaltungsgericht Frankfurt am Main — följande dom:

Vid prövningen av avdelning IV och artikel 21.2 i rådets förordning (EEG) nr 404/93 av den 13 december 1993 om den gemensamma organisationen av marknaden för bananer har det, med beaktande av de skäl som har framförts i begäran om förhandsavgörande, inte visats att det förekommer omständigheter av sådant slag som påverkar bestämmelsernas giltighet.

Rodríguez Iglesias Kakouris Edward Puissochet

Hirsch Mancini Schockweiler Motinho de Almeida

Kapteyn Gulmann Murray Jann Ragnemalm

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 november 1995.

R. Grass G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare Ordförande